

REGULERINGSKOMMISSIE VOOR ENERGIE IN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

Studie

(BRUGEL-STUDIE-20180918-25-Versie 2018)

Betreffende het OBSERVATORIUM professionele prijzen

2009-2017-Executive summary

Opgesteld op basis van artikel 30bis, §2 1° en 2° van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, gewijzigd door artikel 2 van de ordonnantie van 20 juli 2011.

19/09/2018

Inhoudsopgave

1	Base légale.....	3
	Sur la base de cet article et dans le cadre de ses missions fixées par l’ordonnance électricité, BRUGEL remet un avis d’initiative au Gouvernement.....	3
2	Introduction.....	3
3	Analyse et développement.....	4
3.1	Remarques générales	4
3.1.1	Méthodologie	4
3.1.2	Représentativité.....	Erreur ! Signet non défini.
3.2	Prix de l’électricité.....	4
3.2.1	Evolution du prix global de l’électricité	4
3.2.2	Evolutions des composantes.....	7
3.3	Prix du gaz	11
3.3.1	Evolution du prix global du Gaz.....	11
3.3.2	Evolutions des composantes.....	14

Lijst van de illustraties

Figure 1	: Evolution du prix moyen annuel de l’électricité.....	5
Figure 2	: Evolution du prix annuel moyen pondéré de l’électricité.....	5
Figure 3	: Factures cumulées de tous les clients de l’échantillon en électricité	6
Figure 4	: Evolution de la composante énergie de l’électricité.....	7
Figure 5	: Evolution de la contribution énergie renouvelable pour l’électricité.....	8
Figure 6	: Evolution de la composante transport de l’électricité.....	8
Figure 7	: Evolution de la composante distribution de l’électricité.....	9
Figure 8	: Evolution des taxes de l’électricité.....	10
Figure 9	: Evolution du prix moyen annuel du gaz	12
Figure 10	: Evolution du prix annuel moyen pondéré du gaz	13
Figure 11	: Factures cumulées de tous les clients de l’échantillon en gaz	13
Figure 12	: Evolution de la composante énergie et transport du gaz	14
Figure 13	: Evolution de la composante distribution du gaz.....	15
Figure 14	: Evolution des taxes du gaz.....	16

I Juridische grondslag

De ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voorziet, in artikel 30bis §2, ingevoegd door artikel 56 van de ordonnantie van 14 december 2006, het volgende:

“... BRUGEL is bekleed met een adviesopdracht ten aanzien van de overheid over de organisatie en de werking van de gewestelijke energiemarkt enerzijds, en met een algemene toezicht- en controleopdracht inzake de toepassing van de hiermee verband houdende ordonnanties en besluiten anderzijds.

BRUGEL is belast met de volgende opdrachten:

1° het geven van adviezen, studies of gemotiveerde beslissingen, en het indienen van voorstellen in de gevallen die voorzien zijn door deze ordonnantie en door de bovenbedoelde ordonnantie van 1 april 2004 of haar uitvoeringsbesluiten;

2° op eigen initiatief of op vraag van de Minister of de Regering, het uitvoeren van onderzoeken en studies of het geven van adviezen, betreffende de elektriciteits- en gasmarkt;

...”

Op basis van dit artikel en in het kader van haar opdrachten die door de elektriciteitsordonnantie worden vastgesteld, verleent BRUGEL op eigen initiatief een advies aan de Regering.

2 Inleiding

Dit document is een samenvattende nota van de studie. Voor alle bijkomende details is het aanbevolen het op de website van Brugel beschikbare verslag te raadplegen.

Deze studie presenteert de evolutie van de elektriciteits- en aardgasprijzen en hun componenten voor professionele klanten met een AMR-meter (telelezing) of MMR-meter (maandelijkse opneming), om de overheid en de verbruikers informatie en cijfergegevens te verstrekken over de maandelijkse evolutie van de elektriciteits- en aardgasprijzen voor professionele klanten.

De evolutie van de prijzen wordt eerst globaal gepresenteerd (evolutie van de totale prijs) en vervolgens gedetailleerd volgens de componenten van de energievectoren, om de eerste benadering te preciseren.

De studie werd uitgevoerd door Sia Partners op aanvraag van BRUGEL. Ze sluit aan op de vier vorige studies, die tussen 2013 en 2016 werden uitgevoerd en de periode van januari 2009 tot december 2016 bestreken. De huidige studie is een vijfde herhaling van de eerste studie en bestrijkt de jaren 2009 tot 2017.

3 Analyse en ontwikkeling

3.1 Algemene opmerkingen

3.1.1 Methodologie

Voor elk verslag hebben alle Brusselse energieleveranciers Brugel bestanden bezorgd met de gemiddelde maandelijkse prijzen van elektriciteit en aardgas voor de professionele klanten met een AMR- en MMR-aansluiting.

Deze bestanden maken een onderscheid tussen 6 klassen van verbruikers voor de elektriciteit en 4 klassen voor gas¹, afhankelijk van het verbruiksniveau. Deze klassen worden in het verslag gedetailleerd. Daarna worden de facturen verdeeld volgens de verschillende componenten, die vervolgens worden gedetailleerd. Tot slot worden de ontvangen gegevens opgeschoond en gesorteerd om foutieve waarden te verwijderen.

3.2 Prijs van de elektriciteit

3.2.1 Evolutie van de globale elektriciteitsprijs

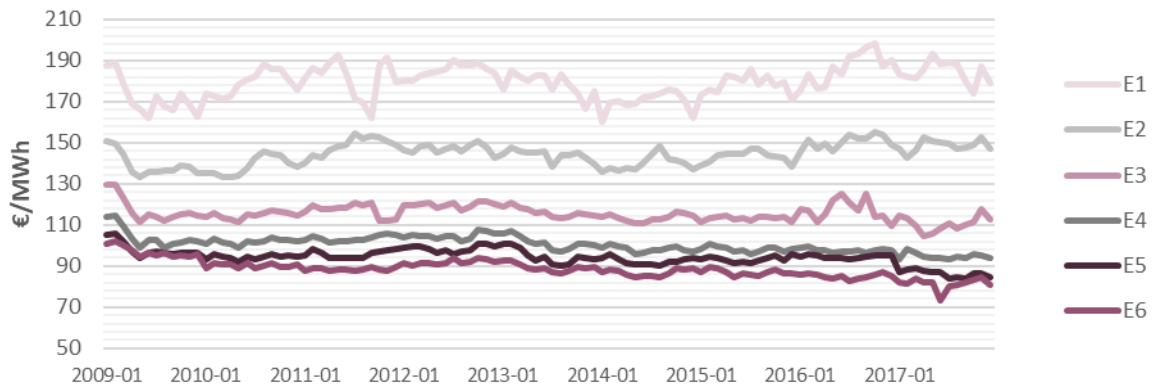
In het voorbije jaar (december 2016 tot december 2017) stijgt de prijs all-in van elektriciteit voor klasse E3, als gevolg van de lage prijs waargenomen in december 2016. De prijs all-in daalt daarentegen licht voor de andere klassen, met evoluties gaande van -1,05% voor E2 tot -11,06% voor E5.

Sinds 2009 is de elektriciteitsprijs gedaald voor alle klassen, van -2,49 % voor E2 tot -19,73% voor E6.

	E1	E2	E3	E4	E5	E6
Evolutie 2009-01 → 2017-12	-4.72%	-2.49%	-13.04%	-17.57%	-19.37%	-19.73%
Evolutie 2016-12 → 2017-12	-5.88%	-1.05%	2.69%	-4.00%	-11.06%	-5.49%
GJG ² 2009-01 → 2017-12	-0.54%	-0.28%	-1.54%	-2.12%	-2.36%	-2.41%

¹ De verbruiksklasse G5 is in het verslag niet vertegenwoordigd vanwege de vertrouwelijkheid van de gegevens, aangezien het aantal leveranciers dat informatie over deze verbruiksklasse verstrekt te klein is.

² GJG = Gemiddeld Jaarlijks Groeicijfer = $\left(\frac{\text{Valeur finale}}{\text{valeur initiale}}\right)^{\frac{1}{n}} - 1$

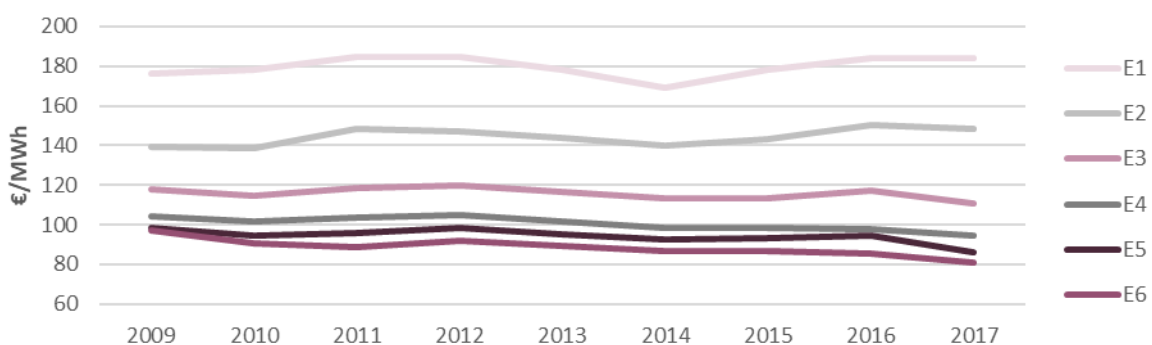

Figuur 1: Evolutie van de gemiddelde jaarlijkse elektriciteitsprijs

Figuur 2 vertegenwoordigt de gemiddelde jaarlijkse prijs voor elke categorie. Deze resultaten zijn verkregen door het gemiddelde te berekenen van de met de maandelijks verbruikte volumes gewogen prijzen, zodat de prijs die de professionele klant in het jaar 2017 betaalde zo goed mogelijk wordt benaderd.

In het voorbije jaar is de gemiddelde elektriciteitsprijs voor alle verbruiksklassen gedaald, met een ontwikkeling die gaat van -0,06% voor klasse E1 tot -8,71% voor klasse E5.

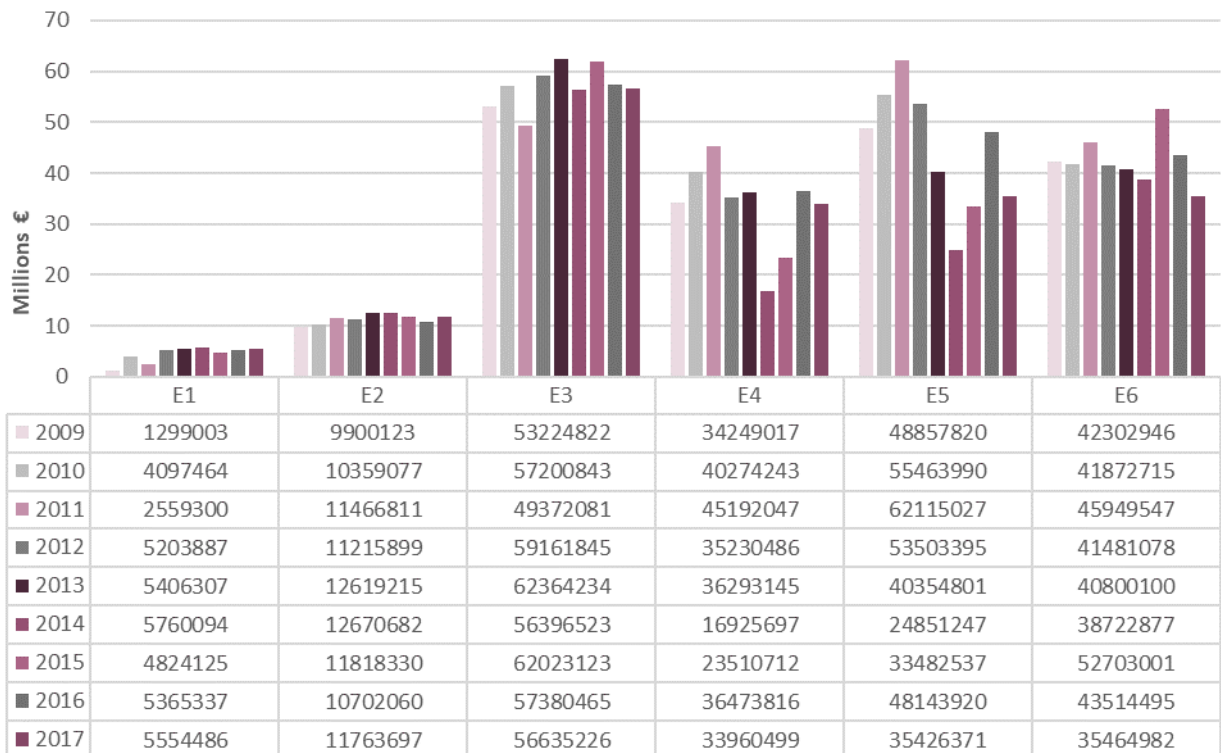
	E1	E2	E3	E4	E5	E6
Evolutie 2009 → 2017	4.32%	6.59%	-6.06%	-9.00%	-11.97%	-16.21%
Evolutie 2016 → 2017	-0.06%	-0.99%	-6.01%	-3.05%	-8.71%	-4.66%

Figuur 2: Evolutie van de gewogen gemiddelde jaarlijkse elektriciteitsprijs

Figuur 3 toont de som van de aan de klanten gefactureerde bedragen. Deze variatie is gevoelig voor de prijsevoluties en voor de in het jaar van de steekproef aan de klanten geleverde volumes.

Tussen 2016 en 2017 is de factuur gestegen voor de verbruiksklassen E1 en E2 en gedaald voor de andere verbruiksklassen. De som van alle in 2017 gefactureerde bedragen is 179 M€.

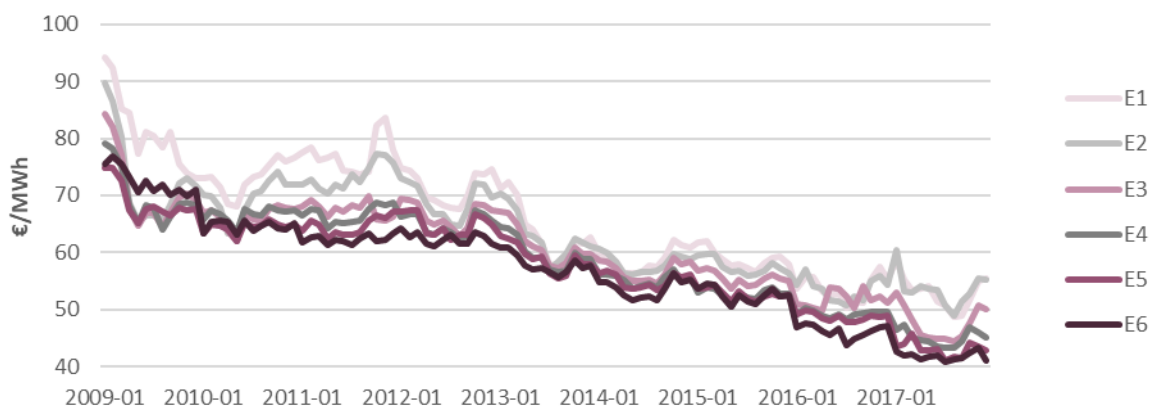
Figuur 3: Gecumuleerde facturen van alle klanten in de steekproef voor elektriciteit

3.2.2 Evolutie van de componenten

De energiegcomponent neemt in 2017 toe voor de verbruiksklassen E1 en E2 en daalt voor alle andere verbruiksklassen, waarmee voor die klassen de globale trend sinds 2009 wordt voortgezet. De gemiddelde jaarlijkse groei is sinds 2009 negatief voor alle verbruiksklassen en varieert van -5,89% voor E2 tot -7,35% voor E6.

Deze evolutie volgt de evolutie van de beursindexen voor elektriciteit, ook al zijn die laatste veel meer uitgesproken.

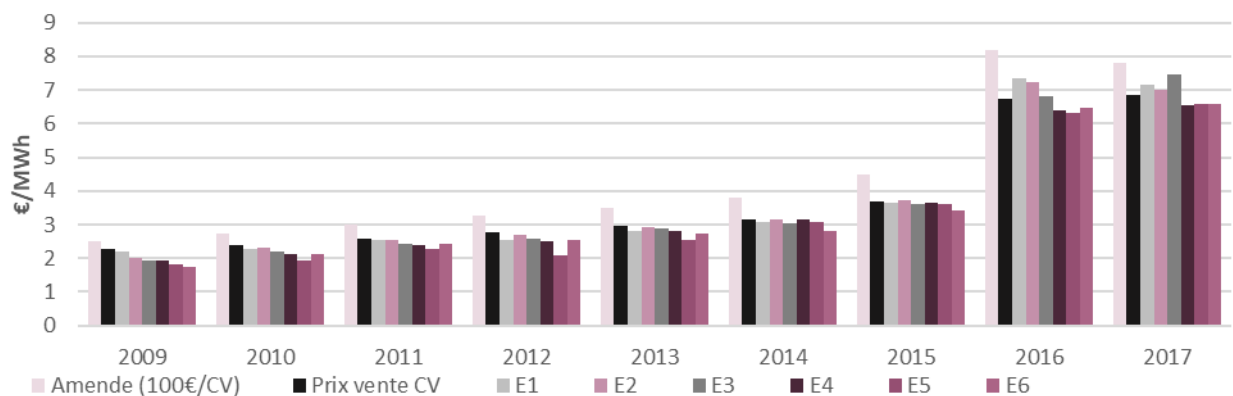
	E1	E2	E3	E4	E5	E6
Evolutie 2009-01 → 2017-12	-41.19%	-38.49%	-40.60%	-43.06%	-42.87%	-45.70%
Evolutie 2016-12 → 2017-12	0.66%	1.65%	-2.37%	-9.19%	-12.55%	-12.87%
GJG ³ 2009-01 → 2017-12	-6.42%	-5.89%	-6.30%	-6.80%	-6.76%	-7.35%

Figuur 4: Evolutie van de energiegcomponent van de elektriciteit

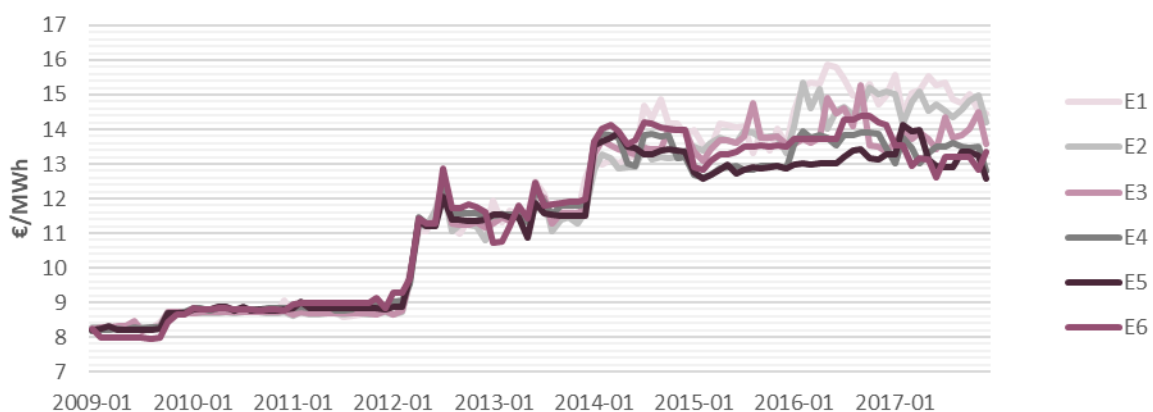
³ GJG = Gemiddeld Jaarlijks Groeicijfer = $\left(\frac{\text{Valeur finale}}{\text{valeur initiale}}\right)^{\frac{1}{n}} - 1$

De **bijdrage hernieuwbare energie** daalt in 2017 licht en weerspiegelt de evolutie van het door Brugel opgelegde aankoopquotum van groenestroomcertificaten, dat van 8,2% naar 7,8% gaat in 2017. De bijdrage hernieuwbare energie hangt weinig af van de verbruiksklasse. De stijging van de bijdrage hernieuwbare energie compenseert de daling van de energieprijis sinds 2009 gedeeltelijk.

Figuur 5: Evolutie van de bijdrage hernieuwbare energie voor de elektriciteit

De transmissie steeg in 2012 (als gevolg van de grote infrastructuurprojecten op de netten, zoals Nemo, Alegro en Stevin) en ook in 2014 (als gevolg van een stijging van de aan het onderschreven vermogen gekoppelde term), maar bleef de jongste jaren relatief stabiel. Naargelang de klant wel of geen eindafnemer is, daalt de transmissieprijs volgens het verbruikte vermogen. De transmissieprijs hangt dus af van de verbruiksklasse.

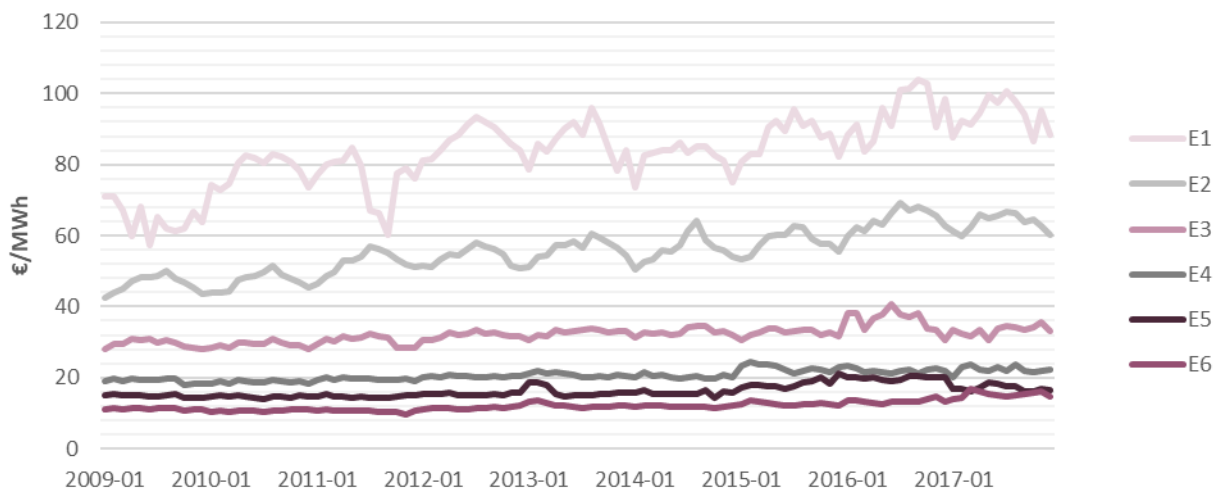
Figuur 6: Evolutie van de transmissiecomponent van de elektriciteit

De distributie van de elektriciteit hangt sterk af van de verbruiksklasse en vormt de belangrijkste uitgave voor de kleine verbruiker. Dit verschil wordt verklaard door het feit dat het grootste gedeelte van de prijs van de investering in het distributienet afhangt van het onderschreven vermogen en niet van het overgebrachte vermogen.

In het jaar 2017 vertoont de distributie een sterke stijging voor de klassen E3 en E6 en een sterke daling voor de klassen E1 en E5. De klassen E2 (-3,97%) en E4 (+1,07%) tonen een beperktere evolutie.

De gemiddelde jaarlijkse groei is sinds 2009 positief voor alle verbruiksklassen en varieert van +1,30% voor E5 tot +4,43% voor E2.

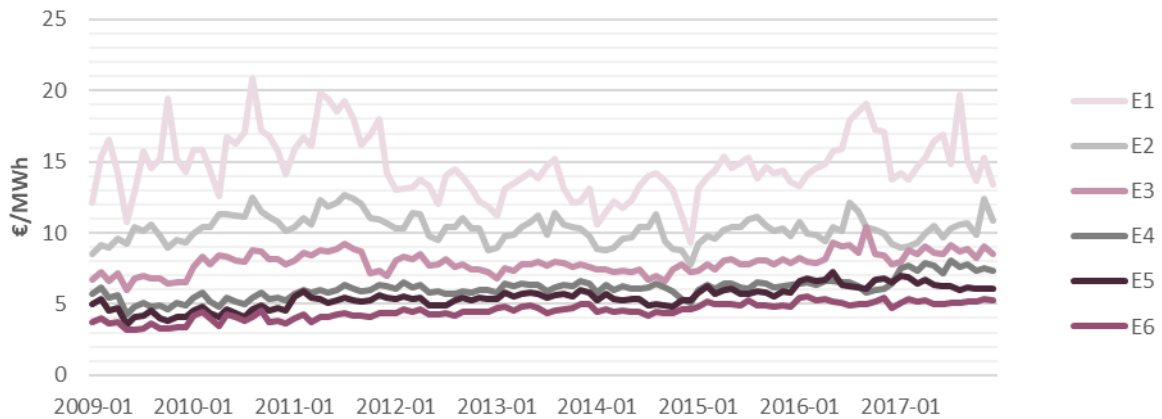
	E1	E2	E3	E4	E5	E6
Evolutie 2009-01 → 2017-12	24.52%	41.42%	16.76%	17.35%	10.87%	31.02%
Evolutie 2016-12 → 2017-12	-10.28%	-3.97%	7.59%	1.07%	-16.89%	8.86%
GJG ⁴ 2009-01 → 2017-12	2.78%	4.43%	1.96%	2.02%	1.30%	3.43%

Figuur 7: Evolutie van de distributiecomponent van de elektriciteit

⁴ GJG = Gemiddeld Jaarlijks Groeicijfer = $\left(\frac{\text{Valeur finale}}{\text{valeur initiale}}\right)^{\frac{1}{n}} - 1$

De **federale en regionale taksen** stijgen sterk in de loop van het jaar, om daarna terug te keren naar een niveau dat vergelijkbaar is met dat van eind 2016. Deze variatie is voornamelijk het gevolg van de **regionale bijdrage**, die bij constant vermogen omgekeerd evenredig is met de hoeveelheid verbruikte energie. Dit verklaart ook de degressiviteit volgens de verbruiksklassen.

Figuur 8: Evolutie van de taksen voor elektriciteit

3.3 Gasprijs

3.3.1 Evolutie van de globale gasprijs

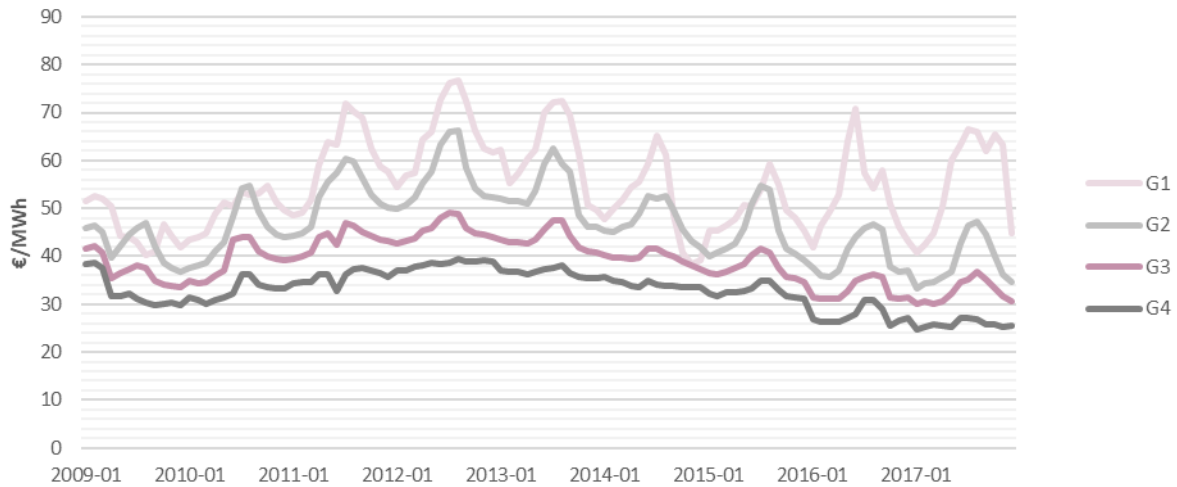
In de loop van vorig jaar (december 2016 tot december 2017) is de **prijs all-in** voor gas **voor de meeste klassen blijven dalen**, in lijn met de globale trend die sinds 2012 wordt waargenomen. Enkel klasse G1 vertoont een stijging (+2,29%). De waargenomen stijging van de gasprijs voor verbruiksklasse G1 tussen december 2016 en december 2017 is het gevolg van het waargenomen aanzienlijke seizoenseffect voor gas. Dit seizoenseffect kan in omvang verschillen naargelang de verbruiksklasse en het jaar.

Alle verbruiksklassen zijn sinds 2009 gedaald. **De gemiddelde jaarlijkse groei is negatief voor alle verbruiksklassen** en varieert van -1,89% voor G1 tot -4,91% voor G4.

Voor klasse E1 is een aanzienlijk seizoenseffect waargenomen en in mindere mate is dit ook het geval voor klasse E2. Zo zijn voor klasse E1 prijzen van € 66/MWh ontstaan.

	G1	G2	G3	G4
Evolutie 2009-01 → 2017-12	-14.13%	-24.66%	-26.90%	-33.17%
Evolutie 2016-12 → 2017-12	2.29%	-6.31%	-2.56%	-5.25%
GJG ⁵ 2009-01 → 2017-12	-1.89%	-3.48%	-3.84%	-4.91%

⁵ GJG = Gemiddeld Jaarlijks Groeicijfer = $\left(\frac{\text{Valeur finale}}{\text{valeur initiale}}\right)^{\frac{1}{n}} - 1$

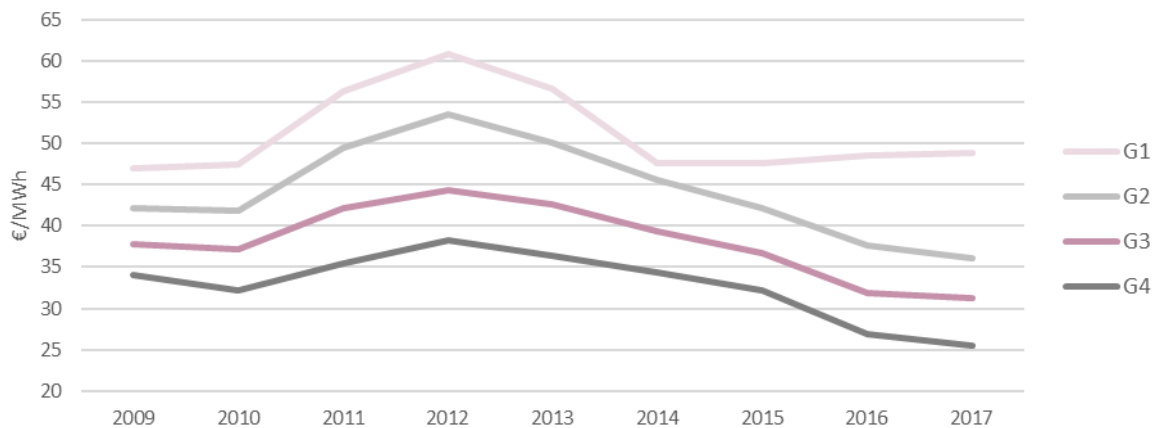
Figuur 9: Evolutie van de gemiddelde jaarlijkse gasprijs

Net als voor de elektriciteit kan men voor elke categorie de gemiddelde jaarlijkse prijs volgen, gewogen volgens de verbruikte volumes. Dit gemiddelde is dus een zo goed mogelijke benadering van de in 2017 door de professionele klant betaalde prijs.

De gemiddelde gasprijs zette de in 2016 waargenomen trend verder: een **stijging voor de klasse G1 en een daling voor de andere klassen**. De waargenomen stijging van de gasprijs voor verbruiksklasse G1 tussen december 2016 en december 2017 is het gevolg van het waargenomen aanzienlijke seizoenseffect voor gas. Dit seizoenseffect kan in omvang verschillen naargelang de verbruiksklasse en het jaar.

Sinds 2009 is alleen de prijs voor de klasse G1 gestegen (+3,97%).

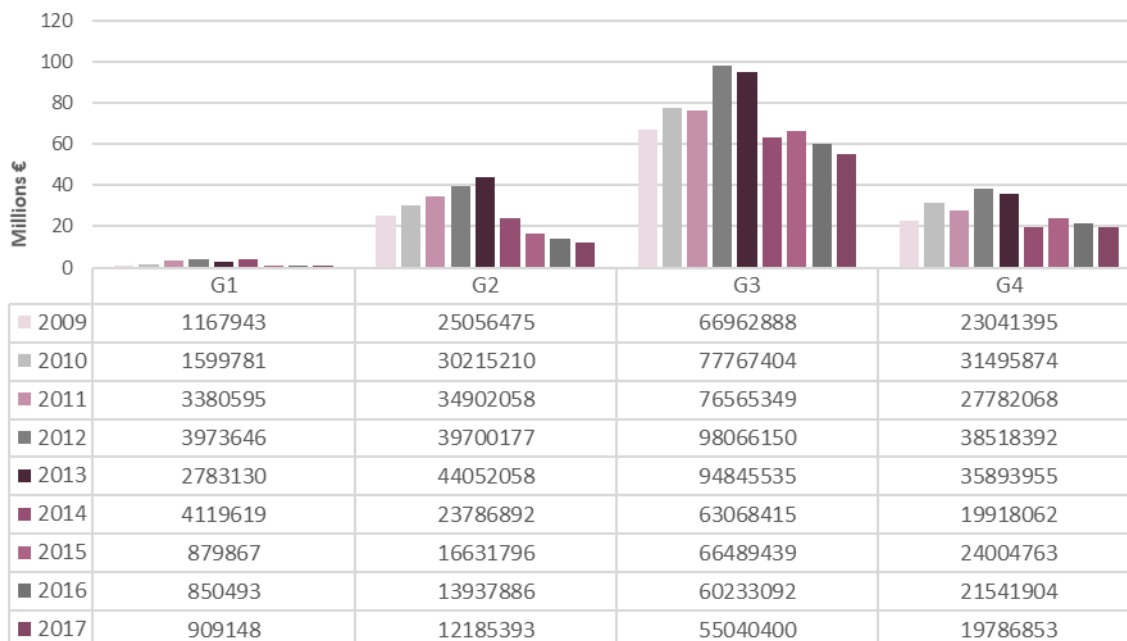
	G1	G2	G3	G4
Evolutie 2009 → 2017	3.97%	-14.17%	-17.23%	-25.10%
Evolutie 2016 → 2017	0.49%	-4.12%	-1.62%	-4.91%

Figuur 10: Evolutie van de gewogen gemiddelde jaarlijkse gasprijs

Figuur 11 toont de **som van de aan de klanten uit onze steekproeven gefactureerde bedragen**. Deze variatie is gevoelig voor de prijsevoluties en voor de in het jaar van de steekproef aan de klanten geleverde volumes.

De variaties tussen 2016 en 2017 zijn gering. De voor de klassen G2, G3 en G4 gefactureerde bedragen zijn gedaald als gevolg van de daling van de prijzen. De som van alle in 2017 gefactureerde bedragen is 88 M€.

Figuur 11: Gecumuleerde facturen van alle klanten in de steekproef voor gas

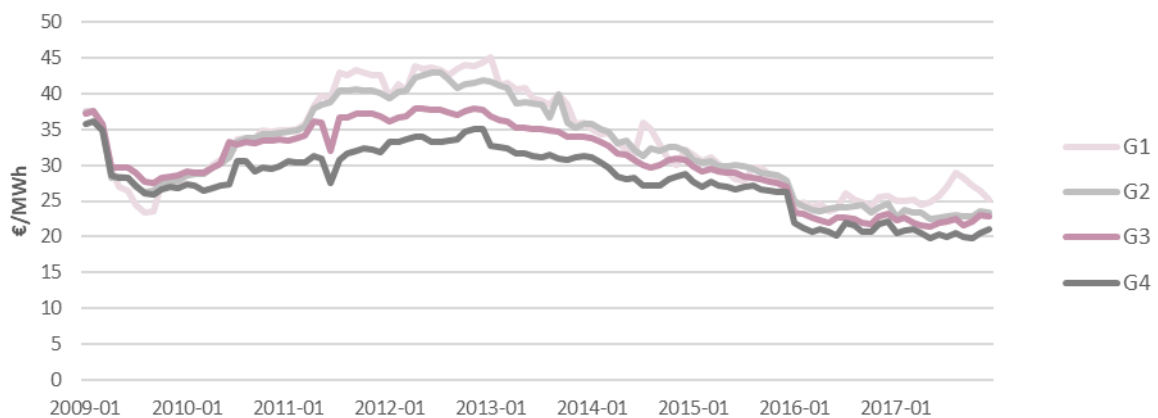
3.3.2 Evolutie van de componenten

De component energie en transport (voor gas worden de twee samengenomen) zet voor alle verbruiksklassen in 2017 de in 2013 begonnen daling verder. De gemiddelde jaarlijkse groei is sinds 2009 negatief voor alle verbruiksklassen en varieert van -4,92% voor G1 tot -6,33% voor G4.

Wel valt voor de klasse G1 in de zomer van 2017 een lichte piek waar te nemen.

De evolutie van deze component hangt af van de evolutie van de marktprijs van gas, die sinds de winning van schaliegas sterk gedaald is.

	G1	G2	G3	G4
Evolutie 2009-01 → 2017-12	-33.18%	-37.28%	-38.39%	-40.75%
Evolutie 2016-12 → 2017-12	-2.20%	-4.67%	-1.26%	-4.61%
GJG ⁶ 2009-01 → 2017-12	-4.92%	-5.66%	-5.87%	-6.33%

Figuur 12: Evolutie van de component energie en transmissie van het gas

Ondanks een tijdelijke daling in 2014 is de **distributiecomponent** van het gas sinds 2009 globaal gestegen.

In tegenstelling tot in 2016 is de distributie **gestegen voor klasse G1 (+9,01%)** en **gedaald voor de andere klassen** (van -8,05% voor G3 tot -12,46% voor G2). **De gemiddelde jaarlijkse groei**

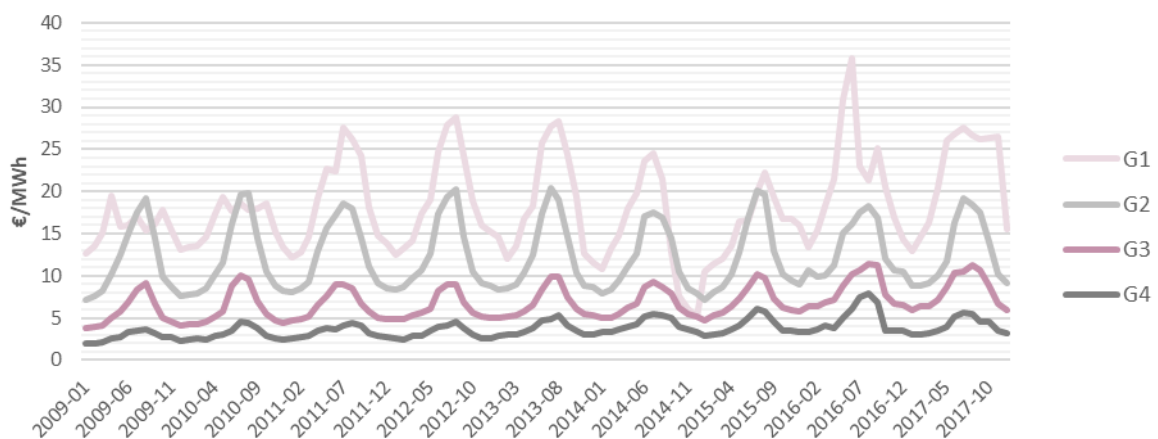
⁶ GJG = Gemiddeld Jaarlijks Groeicijfer = $\left(\frac{\text{Valeur finale}}{\text{valeur initiale}}\right)^{\frac{1}{n}} - 1$

is sinds 2009 positief voor alle verbruiksklassen en varieert van +1,80% voor G1 tot +5,52% voor G4.

Net als voor elektriciteit is de distributiecomponent omgekeerd evenredig met het verbruik.

Deze component is het gevoeligst voor het seizoenseffect, met dit jaar een nog sterker effect voor de component G1. **Het kleine volume gas dat aan de verbruikers van de klasse G1 werd gedistribueerd, impliceert een grotere gevoeligheid voor prijsschommelingen en verklaart de piek in juni 2016.** Net als in 2016 gaven de leveranciers in 2017 immers slechts 16 GWh gasverbruik door, tegenover 18 GWh in 2016 en 80 GWh in 2015.

	G1	G2	G3	G4
Evolutie 2009-01 → 2017-12	15.35%	20.74%	51.80%	53.65%
Evolutie 2016-12 → 2017-12	9.01%	-12.46%	-8.05%	-8.11%
GJG ⁷ 2009-01 → 2017-12	1.80%	2.38%	5.36%	5.52%

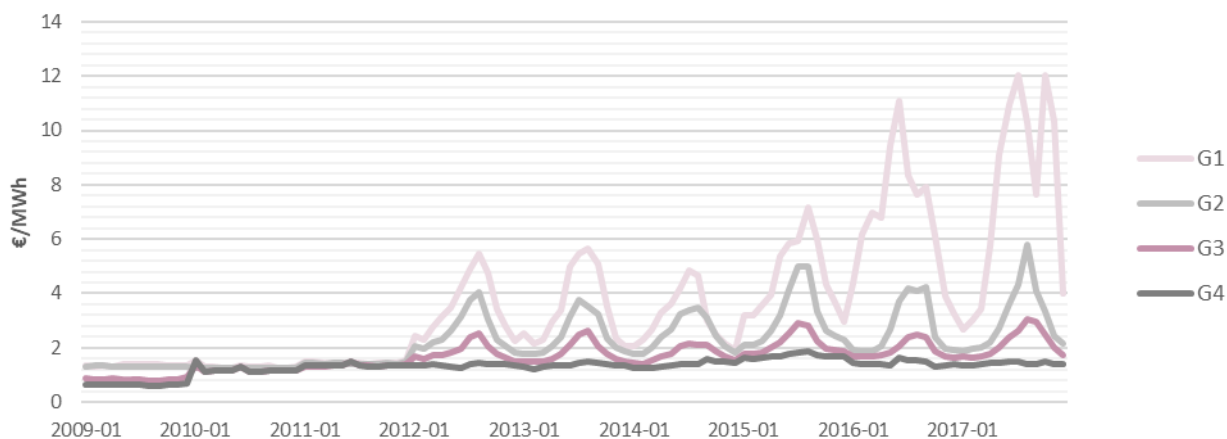

Figuur 13: Evolutie van de distributiecomponent van het gas

In 2017 zijn de **federale en regionale taken** voor alle verbruiksklassen gestegen. **De gemiddelde jaarlijkse groei is sinds 2009 positief voor alle verbruiksklassen** en varieert van +6,27% voor G2 tot +14,75% voor G1. Net als de distributie kende de component G1 een grotere seizoenspiek dan in de vorige jaren.

⁷ GJG = Gemiddeld Jaarlijks Groeicijfer = $\left(\frac{\text{Valeur finale}}{\text{valeur initiale}}\right)^{\frac{1}{n}} - 1$

	G1	G2	G3	G4
Evolutie 2009-01 → 2017-12	200.59%	62.62%	98.44%	114.83%
Evolutie 2016-12 → 2017-12	23.22%	12.85%	3.02%	-2.51%
GJG ⁸ 2009-01 → 2017-12	14.75%	6.27%	8.94%	10.03%

Figuur 14: Evolutie van de taken voor gas

* *
*

⁸ GJG = Gemiddeld Jaarlijks Groeicijfer = $\left(\frac{\text{Valeur finale}}{\text{valeur initiale}}\right)^{\frac{1}{n}} - 1$